

7 w 2023 (417)

Wiedza Zuchmistrzowska – materiały na kursy

Data publikacji: 02.03.2023 / Autor: Kacper Borkowski

Projekt „Wiedza Zuchmistrzowska – materiały na kursy” to co najmniej osiem lat wyłożonej pracy zuchmistrzów z całej Polski. Efektem jest bardzo przemyślana Mapa Kompetencji Zuchmistrzowskich, zawierająca 60 zagadnień (rozdziałów) z zakresu metodyki zuchowej podzielonych na 10 działów. Do każdego zagadnienia rozpisano wiedzę, umiejętności i postawy absolwentów kursów na każdym z czterech poziomów:

- **PRZYBOCZNY** – kurs przybocznych zuchowych [KPZ]
- **WÓDZ** – kurs wodzów zuchów (kurs metodyczny dla harcerzy w wieku 15-16 lat) [KWZ]
- **GENERAL** – moduł generalski (część kursu podharczmistrzowskiego) [MG]
- **INSTRUKTOR ZUCHOWY** – kurs przewodnikowski drużynowych zuchów (dla harcerzy w wieku ok. 17-18 lat) [KPDZ]

(Absolwenci kursu wodzów, modułu generalskiego i kursu przewodnikowskiego drużynowych zuchów są zuchmistrzami – dostają skórkę zuchmistrzowską).

Finalna forma projektu składa się z trzech głównych elementów: Mapy Kompetencji Zuchmistrzowskich, plików z materiałami na zajęcia gotowymi do wydruku oraz 9-stronicowego pliku PDF, zawierającego opis projektu, ścieżki zuchmistrzowskie, karty poziomów, karty inspiracji i listę autorów.

Mapa Kompetencji Zuchmistrzowskich

Mapa kompetencji to zebrane w jednym pliku efekty pracy różnych podzespołów działających na przestrzeni lat. Określony został zakres materiału na poszczególne kursy, który podzielono na działy i rozdziały. W gronie referentów zuchowych rozpisano wiedzę, umiejętności i postawy do każdego rozdziału na każdym poziomie. To pod ten plik zostały podpisane konspekty i skrypty rozdziałów.

To narzędzie gotowe do dalszego rozwijania materiałów kursowych. Plik jest udostępniony do komentowania dla każdego użytkownika internetu, aby wspólnie móc dążyć do doskonalenia form i materiałów do kształcenia zuchmistrzów w ZHR.

Karty poziomów

Dziewięciostronicowy plik PDF zawiera cztery karty poziomów, na których zebrano programy wszystkich czterech kursów. Jest to czas kursu w godzinach, poruszane zagadnienia na danym poziomie i przykładowy harmonogram kursu.

Warto zajrzeć do kart poziomów, jeśli Mapa okaże się zbyt obszernym narzędziem. Poniżej krótki opis poziomów z kart:

Przyboczny

Przyboczny to harcerz z wiedzą zuchową pozwalającą na wsparcie wodza w prowadzeniu gromady – absolwent kursu przybocznych zuchowych. Zadaniem przybocznego jest pomaganie drużynowemu w opiece nad zuchami oraz przygotowaniu i przeprowadzaniu zbiórek, biwaków i kolonii.

Przyboczny wspiera wodza w pisaniu planu pracy i wdrażaniu Systemu Pryzmat. Samodzielnie wykonuje proste zadania powierzone mu przez wodza. Przyboczny zdobywa wiedzę teoretyczną i praktyczną, która pozwoli mu w przyszłości samemu zostać wodzem.

Kurs Przybocznych Zuchowych to weekendowy kurs dla kandydatów na przybocznych zarówno w gromadach w systemie generalskim (przyboczni młodego wodza), jak i w gromadach prowadzonych przez instruktorów zuchowych.

Wódz

Wódz to wędrownik z wiedzą zuchową – absolwent kursu wodzów lub przeszkolony przez innego zuchmistrza. Zadaniem wodza jest prowadzenie gromady wspólnie z generałem.

Wódz wspólnie z generałem pisze plan pracy i jest odpowiedzialny za jego realizację po zatwierdzeniu przez hufcowego i przy wsparciu przybocznych. Wódz zna swoje zuchy i pomaga generałowi (który jest świadomym wychowawcą) w układaniu dla nich prób na gwiazdki. W planowaniu pracy korzysta z Systemu Pryzmat oraz z kategoryzacji. Informuje generała o problemach wychowawczych i konsultuje z nim kwestie metodyczne.

Generał

Generał to podharczmistrz z wiedzą zuchową – absolwent modułu generalskiego lub podharczmistrz będący zuchmistrzem. Zadaniem generała jest poprowadzenie młodego szesnastoletniego lub starszego wodza po przeszkoleniu (kurs wodzów) przez funkcję wodza zuchów, odciążając go z niektórych obowiązków. W tym duecie to generał jest wychowawcą.

Generał wspólnie z wodzem gromady pisze plan pracy i zatwierdza go u hufcowego. W planowaniu pracy korzysta z Systemu Pryzmat oraz z kategoryzacji. Jako doświadczony metodyk z pomocą wodza opracowuje próby na gwiazdki. Generał zajmuje się formalnościami i kontaktem z rodzicami. Prowadzi zebrania, reaguje w trudnych sytuacjach wychowawczych. Co tydzień spotyka się ze swoimi wodzami. Wizytuje gromadę przynajmniej raz na kwartał. Współpracuje z referentem zuchów.

Generał może mieć pod swoją opieką maksymalnie trzy gromady zuchów.

Instruktor zuchowy

Instruktor zuchowy to instruktor ZHR – w pełni kompetentny wychowawca stosujący metodę harcerską w pracy z jednostką. Posiada pełną wiedzę na temat metodyki zuchowej, co oznacza, że jest zuchmistrzem.

Instruktor zuchowy prowadzi gromadę według planu zatwierdzonego przez hufcowego. W planowaniu pracy korzysta z Systemu Pryzmat oraz z kategoryzacji.

UWAGA! Materiał kształceniowy z tego poziomu nie zawiera zajęć dotyczących rozwoju instruktorskiego. Wiedza Zuchmistrzowska skupia się jedynie na kwestiach metodycznych.

Kursy niezuchmistrzowskie

Jako rozdział 00_01_Podstawy metodyki zuchowej oznaczono materiały na kursy niezuchmistrzowskie – wszystkie te, gdzie występują zajęcia z podstaw zuchmistrzostwa. Wzbogacone zostały o rozpisaną wiedzę, umiejętności oraz postawy komendanta kursu zuchmistrzowskiego, hufcowego i referenta zuchowego

z zakresu metodyki zuchowej – 00_02_Funkcje: komendant kursu, hufcowy, referent.

Nasza idea była prosta:

**podnieść poziom kształcenia zuchmistrzów
poprzez przygotowanie narzędzia ze
skumulowaną wiedzą praktyków metodyki
zuchowej z całej Polski w jednym miejscu.**

- Aby komendant dowolnego kursu zuchmistrzowskiego (oraz kursu przybocznych zuchowych) miał dostępny gotowy program i przykładowy harmonogram kursu, a także aby ułatwić mu podsumowanie każdego zajęcia.
- Aby prowadzący zajęcia mieli gotowe konspekty z przykładowymi ćwiczeniami i zaliczeniami, materiałami, praktycznymi rozwiązaniami i sytuacjami z życia (konspekty i inne).
- Aby absolwenci mogli w dowolnym momencie wrócić do materiałów z kursu (skrypty i załączniki).
- Aby materiały były dalej rozwijane z każdym kolejnym kursem – w tym i Twoja rola, Druhu.

Pliki

Nie da się opisać zwięźle tego projektu w jednym, krótkim artykule (dlatego ten jest odrobinę dłuższy). Zapraszam więc do opublikowanych materiałów:

[>MAPA KOMPETENCJI ZUCHMISTRZOWSKICH<](#)

>WIEDZA ZUCHMISTRZOWSKA – MATERIAŁY NA KURSY<

Docelowo materiały będą opublikowane na stronie internetowej Wydziału Zuchowego lub w innym oficjalnym miejscu. Już teraz roześlij materiały osobom zainteresowanym – referentom zuchowym i potencjalnym kadrom kursów zuchmistrzowskich!

Rzuciliśmy rękawicę

To od Was zależy, czy ją podniesiecie i przyjmiecie wyzwanie. Od Was – zuchmistrzów, aby współtworzyć projekt i uzupełniać materiały kursowe o własne przemyślenia, protypy i dobre praktyki. Od Was – niezuchmistrzów, aby przygotować materiały kształceniowe w Waszym poziomie metodycznym na podobnym lub wyższym poziomie niż ten reprezentowany przez Wiedzę Zuchmistrzowską.

Zuchmistrzu!

Korzystaj z Mapy Kompetencji Zuchmistrzowskich i przygotowanych materiałów.

Organizuj kursy zuchmistrzowskie na wszystkich czterech poziomach.

Twórz i rozwijaj razem z nami Wiedzę Zuchmistrzowską poprzez komentarze i uwagi w materiałach.

Czuwaj!

Zdjęcia w artykule pochodzą z kursów „Majstersztyk 2017” oraz „Narodziny Dzielności XIV w 2020 roku”

Kacper Borkowski

Był drużynowym gromady, hufcowym, komendantem szkoły instruktorów, działał na różnych funkcjach w komendzie chorągwi. Współtworzył Wiedzę Zuchmistrzowską i Atlas Kompetencji, więc jeśli chodzi o zuchmistrzostwo i kształcenie, to coś-niecoś potrafi. Prywatnie mąż, ojciec i architekt.